
HR

Kolumna Valentina Inzka: Dinamičan i učinkovit OHR

Piše: Valentin Inzko

U proteklih nekoliko godina, međunarodna zajednica se odupirala zahtjevima javnosti da se umiješa u sporove i riješi probleme koje bosanskohercegovački političari ne rješavaju sami usvajanjem i provedbom prijeko potrebnih reformi, uključivši i one koje su neophodne za članstvo u EU.

Otpor prema obavljanju posla u ime izabranih zvaničnika ove zemlje bio je težak, ali neophodan izbor.

OHR više ne intervenira u svakodnevnoj politici – ali djeluje konstruktivno i otvoreno kako bi pomogao političkim liderima u BiH da riješe nesuglasice i pomognu građanima BiH da ostvare svoje težnje.

Umjesto da se iskoristi prilika i naprave pomaci u svezi sa pitanjima koja se odnose na pristup ove zemlje u Europsku uniju, ili drugim pitanjima koja su bitna za građane, proteklih pet godina je pokazalo da se političari radije upuštaju u bespredmetne rasprave oko provedbe Daytonskog mirovnog sporazuma.

Kao rezultat toga, životni standard građana i dalje opada. Izgubljeno je na tisuće radnih mjesta i desetine milijuna eura u pomoći i investicijama.

Politička neslaganja o najosnovnijim pitanjima jedne države, koja traju već pet godina bez ikakvih naznaka rješenja, jasno pokazuju da mandat visokog predstavnika ostaje od suštinskog značenja za Bosnu i Hercegovinu kako bi ova zemlja mogla osigurati potpuni oporavak.

Razdvajanje OHR-a i Ureda posebnog predstavnika EU – koje će biti formalno okončano 1. rujna – za cilj ima povećanje učinkovitosti partnerstva koje postoji između međunarodne zajednice, te građana i lidera ove zemlje.

Ovaj potez će ojačati kapacitet EU da pojača svoje aktivnosti u Bosni i Hercegovini. Istodobno će omogućiti visokom predstavniku da se usredotoči na svoje osnovne zadatke, a posebice da osigura da se u potpunosti poštuje Sporazum o provedbi civilnih aspekata Mirovnog sporazuma. Međutim, razdvajanje OHR-a i EUSR-a također znači da će koordinacija njihove potpore za Bosnu i Hercegovinu biti tješnja nego ikad ranije. Obje institucije imaju zajednički cilj da se Bosna i Hercegovina učini funkcionalnom državom i da se osigura mir za njezine građane.

Uloga OHR-a je da očuva okruženje u kojem se poštivaju civilni aspekti Mirovnog sporazuma, okruženje u kojem političari BiH mogu raditi posao za koji su izabrani. Bez obzira sa koje strane dolazili izazovi, građani mogu biti uvjereni da visoki predstavnik, za sada, ostaje na svojoj dužnosti u cilju rješavanja tih izazova.

Bosna i Hercegovina nije protektorat već suverena država u kojoj je, zbog jasnih povijesnih razloga, predviđeno postojanje međunarodnog zvaničnika sa čvrstim mandatom za rješavanje razlika i suštinskih državnih pitanja, te osiguranje poštivanja Sporazuma o provedbi civilnih aspekata Mirovnog sporazuma. Sve dok ne prestane osporavanje Daytonskog mirovnog sporazuma i osnovnih struktura države, visoki predstavnik imat će ovu ulogu.

Sada ulazimo u period koji će biti pun izazova. Neophodno je pozabaviti se osnovnim uzrocima političkog neuspjeha i pronaći rješenje. Vrijeme je da stranke počnu gledati naprijed, a ne unazad, da se pokrene politički dijalog koji će donijeti zdrave kompromise i, što je najvažnije, konkretne rezultate u interesu građana ove zemlje. OHR će stoga djelovati na dinamičan i učinkovit način, kako bi njegovao okruženje u kojem je moguće voditi i uspješno okončati teške političke razgovore.

OHR neće riješiti probleme Bosne i Hercegovine tako što će raditi posao domaćih političara – na ovaj ili onaj način, politički lideri morat će to uraditi sami. Njihova obveza neće nestati, i sa svakim novim danom, ta obveza će postajati sve veći teret.

Kako se institucije u državi vraćaju na posao nakon godišnjih odmora, politički lideri imaju priliku da se vrate političkom procesu koji u potpuosti poštiva Daytonski mirovni sporazum, odnosno procesu zasnovanom na stvarnom dijalogu i kompromisu koji rezultiraju reformama i koji zemlju vode naprijed.

To je proces koji i visoki predstavnik i EU žele podržati. To je ono što očekujemo od političkih lidera.

Valentin Inzko je visoki predstavnik međunarodne zajednice za Bosnu i Hercegovinu.